

Το νερό στην Ευρωπαϊκή Ένωση Γιατί χρειάζεται προστασία;

Η σημασία του νερού για τη ζωή και ως συστατικού του παγκόσμιου οικοσυστήματος γίνεται συνεχώς σαφέστερη. Είναι ένας πόρος που όχι μόνο καλύπτει βασικές ανάγκες για τον ανθρώπινο πληθυσμό και αποτελεί το κλειδί για την ανάπτυξη, ιδιαίτερα με τη δημιουργία και διατήρηση του πλούτου μέσω της γεωργίας, της επαγγελματικής αλιείας, της παραγωγής ενέργειας, της βιομηχανίας, των μεταφορών και του τουρισμού, αλλά είναι ζωτικός για όλα τα παγκόσμια οικοσυστήματα. Ωστόσο, τα γεγονότα δείχνουν ότι αντιμετωπίζουμε παγκόσμια κρίση νερού.

Εκ πρώτης όψεως, αυτό φαίνεται ότι δεν ισχύει για τα ύδατα της Ευρώπης. Σε τελική ανάλυση, η ήπειρος δεν αντιμετωπίζει γενικές ελλείψεις νερού. Ωστόσο, η ποιότητα και η διαχείριση των υδάτων της Ευρώπης στην πραγματικότητα απέχει πολύ από το να είναι ικανοποιητική.

Γεγονότα - κλειδιά σχετικά με την κατάσταση του νερού παγκοσμίως

- Λιγότερο από 1% των υδάτων του πλανήτη είναι διαθέσιμο για κατανάλωση από τον άνθρωπο.
- Περισσότεροι από 1,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό.

Γεγονότα - κλειδιά σχετικά με την κατάσταση του νερού στην Ευρώπη

- 20% όλων των επιφανειακών υδάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση απειλείται σοβαρά από ρύπανση.
- Τα υπόγεια ύδατα παρέχουν περίπου το 65% όλου του πόσιμου νερού της Ευρώπης.
- 60% των ευρωπαϊκών πόλεων κάνουν υπερεκμετάλλευση των πόρων των υπόγειων υδάτων τους.
- 50% των υγρότοπων βρίσκεται σε “επικίνδυνη κατάσταση” λόγω της υπερεκμετάλλευσης των υπόγειων υδάτων.
- Η επιφάνεια της αρδευόμενης γης στη Νότια Ευρώπη έχει αυξηθεί κατά 20% από το 1985.

Δεδομένων των πολυάριθμων και αυξανόμενων πιέσεων στους υδάτινους πόρους μας, έχει ζωτική σημασία να υπάρξουν αποτελεσματικά νομοθετικά όργανα που θα αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τα προβλήματα και θα βοηθήσουν στην εξασφάλιση αυτών των πόρων για τις επόμενες γενιές.

Η Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της προστασίας των υδάτων σε όλα τα ύδατα και θέτει ως σαφή στόχο ότι μέχρι το 2015 πρέπει να επιτευχθεί “καλή κατάσταση” για όλα τα ευρωπαϊκά ύδατα και να εξασφαλιστεί βιώσιμη χρήση του νερού σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Αντίτυπα αυτής της έκδοσης διατίθενται δωρεάν μέχρις εξαντλήσεώς της στην παρακάτω διεύθυνση:
Centre d'information(BU-9 0/11)(Κέντρο Πληροφόρησης)
Direction générale de l'environnement (Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος)
Commission européenne (Ευρωπαϊκή Επιτροπή)
B-1049 Brussels

φαξ (32-2) 299 61 98
E-mail: ENV-PUBS@cec.eu.int

Για περισσότερες πληροφορίες:
<http://www.europa.eu.int/comm/environment/water/>
E-mail: env-water@cec.eu.int

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2002
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

Τυπώθηκε σε ανακυκλωμένο χαρτί

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
L-2985 Luxembourg

14

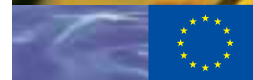
KH-41-01-333-GR-D

Το νερό είναι ζωή

Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Design by Quantés

Το νερό είναι ζωή

Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Μια νέα, καινοτόμος προσέγγιση

Η Οδηγία - Πλαίσιο

- Προστατεύει όλα τα ύδατα - ποτάμια, λίμνες, παράκτια ύδατα και υπόγεια ύδατα.
 - Θέτει φιλόδοξους στόχους για να εξασφαλιστεί ότι όλα τα ύδατα θα ανταποκρίνονται στην "καλή κατάσταση" μέχρι το 2015.
 - Δημιουργεί σύστημα διαχείρισης για τις λεκάνες απορροής των ποταμών που αναγνωρίζει ότι τα υδροφόρα συστήματα δεν σταματούν στα εθνικά σύνορα.
 - Απαιτεί διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ χωρών και όλων των εμπλεκόμενων μερών.
 - Εξασφαλίζει ενεργό συμμετοχή όλων των φορέων, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανισμών και των τοπικών κοινοτήτων, στις δραστηριότητες της διαχείρισης των υδάτων.
 - Εξασφαλίζει μείωση και έλεγχο της ρύπανσης από όλες τις πηγές όπως η γεωργία, η βιομηχανική δραστηριότητα, οι αστικές περιοχές, κ.λπ.
 - Απαιτεί πολιτικές τιμολόγησης του νερού και εξασφαλίζει ότι ο ρυπαίνων πληρώνει.
 - Εξισορροπεί τα συμφέροντα του περιβάλλοντος με αυτούς που εξαρτώνται από αυτό.
- > **Το νερό είναι ένας ευαίσθητος πόρος**
Μία σταγόνα επικίνδυνης ουσίας μπορεί να ρυπάνει χιλιάδες λίτρα νερού. Η ρύπανση που γίνεται σήμερα θα μπορούσε να παραμείνει για γενιές στα υπόγεια ύδατά μας που θέλουμε να χρησιμοποιούμε για πόσιμο νερό. Πράγματι, οι υδάτινοι πόροι επηρεάζονται από πολλές διαφορετικές χρήσεις του νερού όπως η γεωργία, η βιομηχανία και τα νοικοκυριά.
- Ουσιαστικά, η Οδηγία - Πλαίσιο στοχεύει στο να αποτρέψει τη ρύπανση στην πηγή και δημιουργεί μηχανισμό ελέγχου για να εξασφαλίζεται ότι σε όλες τις πηγές ρύπανσης θα γίνεται διαχείριση με βιώσιμο τρόπο. Προστατεύει τα υπόγεια ύδατα και θέτει

φιλόδοξους στόχους για την ποιότητα και την ποσότητά τους. Για τα ύδατα οικουσιήματα των ποταμών, λιμνών και παράκτιων υδάτων μας τίθενται επίσης φιλόδοξοι οικολογικοί στόχοι. Αν και πολλά από τα υπόγεια και επιφανειακά ύδατά μας είναι σήμερα ρυπασμένα, θα πρέπει όλα να επιτύχουν "καλή κατάσταση" μέχρι το 2015.

> Βιώσιμη χρήση του νερού

Τώρα που γνωρίζουμε ότι τόσο πολλές δραστηριότητες επηρεάζουν το νερό, μπορούμε να κατανοήσουμε τη σημασία της διατήρησης του νερού και της βοήθειας στην προστασία του από ρύπους. Είναι ακόμη πιο σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε ότι η ζήτηση αυξάνει συνεχώς. Συνεπώς, εναπόκειται σε μας να εξασφαλίσουμε την αποτελεσματική εφαρμογή της Οδηγίας Πλαισίου περί Νερού ώστε να είμαστε βέβαιοι ότι υπάρχει αρκετό νερό για τις ερχόμενες γενιές και ότι το νερό πληροί προδιαγραφές υψηλής ποιότητας. Η βιώσιμη διαχείριση των υδάτων είναι ουσιώδης για τη ζωή μας.

> Διασυνοριακός συντονισμός και η νέα σύμπραξη για το νερό

Όποιος έχει επισκεφθεί τις μεγάλες λεκάνες απορροής ποταμών της Ευρώπης όπως ο Δούναβης και ο Ρήνος γνωρίζει ότι το νερό δεν σταματάει στα σύνορα. Αφού συμβαίνει αυτό, ο καλύτερος τρόπος να γίνει διαχείριση των υδάτων είναι με διεθνή συνεργασία. Η ΕΕ έμαθε από την πείρα που αποκτήθηκε σε διάφορες περιοχές σε όλη την Ευρώπη, όπως στη λεκάνη απορροής του Ρήνου, όπου υπάρχει μακρά παράδοση διεθνούς συνεργασίας. Η Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων απαιτεί όλοι οι εταίροι σε μια λεκάνη απορροής ποταμού να διαχειρίζονται τα ύδατα με στενή συνεργασία. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καταρτίσουν κοινό Πρόγραμμα Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού με μέτρα που θα εξασφαλίσουν ότι οι φιλόδοξοι στόχοι της Οδηγίας θα επιτευχθούν μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες. Η Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων επιχειρεί να παρακινήσει σε σύμπραξη γύρω από τη διαχείριση του νερού μέσα σε λεκάνες απορροής ποταμών.

> Το νερό είναι υπόθεση όλων

Όπως ακριβώς διαφορετικές χώρες πρέπει να συνεργαστούν για να προστατεύσουν τις πηγές των υδάτων, το ίδιο πρέπει να κάνουν και αρκετοί παράγοντες από διάφορους τομείς. Επειδή όλοι χρησιμοποιούμε νερό στην καθημερινή μας ζωή και στην εργασία μας (είτε σε εργοστάσιο, είτε σε αγρόκτημα, είτε σε γραφείο), είναι σημαντικό να συμμετέχουμε όλοι μας στην επίτευξη των στόχων της νομοθεσίας. Γι αυτό το λόγο, η Οδηγία ενθαρρύνει όλους εκείνους που έχουν συμφέρον, να συμμετάσχουν ενεργά στις δραστηριότητες διαχείρισης των υδάτων. Όσο περισσότερο κατανοούμε την

επίδρασή μας στην ποσότητα και την ποιότητα του νερού, τόσο περισσότερο μπορούμε να βοηθήσουμε από την πλευρά μας στην προστασία των πολύτιμων υδάτινων πόρων μας. Η Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων ενθαρρύνει όλους τους πολίτες να συμμετέχουν στην προστασία και τη διαχείριση των υδάτων.

> Η σωστή τιμή του νερού

Το νερό δεν είναι εμπορικό προϊόν όπως οποιοδήποτε άλλο, αλλά θα πρέπει να θεωρείται περισσότερο ως κληρονομιά. Ωστόσο, είναι σημαντικό να δοθεί στο νερό μια τιμή, επειδή η τιμολόγηση ενεργεί ως κίνητρο για την ενθάρρυνση περισσότερο βιώσιμης χρήσης και γι' αυτό πολλές ευρωπαϊκές χώρες τιμολογούν το νερό εδώ και χρόνια. Η Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων απαιτεί από τα κράτη μέλη να αναπτύξουν πολιτικές τιμολόγησης του νερού στις οποίες όλοι οι χρήστες - γεωργία, βιομηχανία και νοικοκυριά - συμβάλλουν επαρκώς. Η βασική αρχή της Οδηγίας είναι ότι ο ρυπαίνων θα πρέπει να πληρώνει, διότι σε τελευταία ανάλυση κάποιος πρέπει πάντοτε να πληρώσει το τίμημα της ρύπανσης. Ωστόσο, η Οδηγία προτρέπει τις χώρες να παρέχουν υπηρεσίες ύδατος σε λογική τιμή γι' αυτούς που το χρειάζονται.

> Υλοποίηση από κοινού

Ο τρόπος που θα υλοποιηθεί η Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων είναι μοναδικός. Βασίζεται στη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Δίνει επίσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα κράτη μέλη, στις υποψήφιες χώρες και σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς μια χωρίς προηγούμενο ευκαιρία για νέα συνεργασία που θα καθοδηγήσει τη διαδικασία και θα εξασφαλίσει αποτελεσματική και συνεπή υλοποίηση.

> Σημαντικές προθεσμίες της Οδηγίας:

- **Δεκέμβριος 2003**
Προσαρμογή εθνικών και τοπικών νόμων περί υδάτων στην Οδηγία - Πλαίσιο περί Υδάτων
Λειτουργία της συνεργασίας για τις λεκάνες απορροής ποταμών
- **Δεκέμβριος 2004**
Ολοκλήρωση ανάλυσης πιέσεων και επιπτώσεων στα ύδατά μας, συμπεριλαμβανομένης μιας οικονομικής ανάλυσης
- **Δεκέμβριος 2006**
Λειτουργία προγραμμάτων παρακολούθησης ως βάση για τη διαχείριση των υδάτων
- **Δεκέμβριος 2008**
Παρουσίαση στο κοινό των προγραμμάτων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
- **Δεκέμβριος 2009**
Δημοσίευση των Πρώτων Προγραμμάτων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών
- **Δεκέμβριος 2015**
Τα νερά πρέπει να ανταποκρίνονται στην "καλή κατάσταση"